

ПОШИРЕННЯ ДЕМОДЕКОЗНОЇ ІНВАЗІЇ СОБАК НА ТЕРИТОРІЇ М. ЖИТОМИРА

Довгій Ю. Ю.

д. в. н., професор,

Побережець С. П.

аспірант,

Житомирський національний агроекологічний університет, м. Житомир

Актуальність проблеми. Серед хвороб домашніх непродуктивних тварин на урбанізованих територіях особливе місце займає демодекоз. Найчастіше хвороба уражує собак і спричиняє значні економічні збитки, має

значне поширення в багатьох європейських країнах, у тому числі в Україні [1, 2]. Цьому сприяє збільшення чисельності безпритульних м'ясоїдних тварин у містах. Так, за офіційними даними кількість собак у м. Києві зростає з 29,3 тис. у 2006 р. до 52 тис. – у 2012 р., а у м. Житомирі – з 17,5 тис. до 26,4 тис. відповідно [3, 4].

Однак, цілий ряд важливих питань з цієї проблеми вимагають поглибленого вивчення в умовах великих міст, у тому числі в м. Житомирі. Це стосується сприйнятливості собак до збудника демодекозу в залежності від віку, статі і породи, територіальних, часових та популяційних меж епізоотичного процесу, сезонності, механізму передачі інвазії.

Матеріали і методи досліджень. Для дослідження використовувались собаки, хворі на демодекоз. Застосовували комплексний епізоотологічний (питома вага демодекозу у загальній заразній патології собак; сприйнятливість собак до збудника демодекозу в залежності від віку, статі і породи; територіальні, часові і популяційні межі епізоотичного процесу при демодекозній інвазії в умовах великого міста; механізм передачі збудника демодекозу) та клінічний (збір анамнезу, клінічний огляд) методи дослідження.

Результати досліджень. Інвазійні хвороби собак у м. Житомирі значно поширені в порівнянні з інфекційними, вони реєструються майже в чотири рази частіше. Паразитарні хвороби були зареєстровані у 79,2 %, а інфекційні – у 20,8 %. Кожна четверта собака, що уражується заразними хворобами, хворіє на акарозні захворювання. З акарозних хвороб собак демодекоз є найбільш поширеною інвазією.

Найчастіше реєструвалися з інфекційних захворювань: мікроспорія та трихофітія (8,6 %), парвовірусний ентерит (3,5 %), лептоспіроз (4,6 %), чума (1,6 %), вірусний гепатит (1,3 %), аденовіроз (1,5 %), а серед акарозних захворювань частка демодекозу дорівнювала 40,9 %.

Одночасно з вивченням популяційних меж епізоотичного процесу демодекозної інвазії в популяції собак нас цікавила сприйнятливість до збудника тварин. З цією метою проведено епізоотологічний аналіз 375 випадків захворювання собак на демодекоз упродовж 2006–2013 рр. включно. Встановлено, що сприйнятливість собак до збудника демодекозу залежить від віку і, в певній мірі, від статі. З 375 хворих на демодекоз собак 135 були віком від 6 - ти місяців до 1 року, 108 – від 2 - ох до 6 - ти місяців, 52 – від 1 - го до 2 - ох років, 61 – старші 2 - ох років та лише 19 – молодші 2 - ох місяців. При цьому самці склали 54,5 %, самки 45,5 %. У молодих собак віком до 2 - ох років кількість хворих самців значно перевищує самок. В той же час, у собак віком старше 2 - ох років демодекозна інвазія у самок зустрічалася на 0,3 % частіше, ніж у самців. Результати отриманих даних свідчили, що самці собак більш

схильні до демодекозної інвазії у порівнянні з самками, а у віковому аспекті є собаки віком від 6 місяців до року.

В зв'язку з цим було проведено окреме епізоотологічне дослідження на 19 породах собак загальною кількістю 486 голів, серед яких у 130 діагностовано демодекоз. Найбільш сприйнятливими до збудника демодекозу виявились собаки наступних порід: боксер (25 %), доберман пінчер (16 %), французький бульдог (20 %), стафордширський тер'єр (12 %), бультер'єр (13,3 %), пітбультер'єр (10 %), ротвейлер (9 %), чау - чау (11,4 %). Крім того, досить чутливими до збудника були собаки короткошерстних порід. Менш сприйнятливими до збудника демодекозу виявились собаки таких порід: спаніель (6,6 %), мопс (5 %), шарпей (6,6 %), той - тер'єр (8,8 %), йоркширський тер'єр (8,3 %), такса (5 %), безпорідні (6 %) та доги (7,6 %). У собак таких порід, як ризеншнауцер та ердельтер'єр, демодекоз не діагностували. На нашу думку, це пов'язано з відсутністю підшерстку та, порівняно з іншими породами, більш сухою та жорсткою шкірою.

Висновки. 1. Проведеними дослідженнями встановлені особливості прояву епізоотичного процесу і клінічного перебігу демодекозу собак в м. Житомирі. Демодекоз є однією з чотирьох найбільш поширених заразних патологій, що встановлено у 40,6 % тварин, які хворіють на акарозні захворювання.

2. Сприйнятливість собак до збудника демодекозу залежить від віку, породи та статі. Найчастіше хворіють собаки віком від 6 - ти місяців до 1 - го року (31,8 %). Найбільш сприйнятливими до збудника є собаки таких порід, як боксер, доберман пінчер, французький бульдог. Самці виявилися більш чутливими до збудника і склали 54,5 % серед всіх хворих собак .

Література

1. Василенко Ф. И. Демодекоз собак / Ф. И. Василенко // Болезни мелких животных. – М., 1992. – С. 140–147.

2. Свідерський В. С. Деякі аспекти поширення інфекційних і інвазійних захворювань дрібних тварин в м. Києві / В. С. Свідерський, Р. В. Рощина // VI Міжнар. наук.-практ. конф. «Проблеми ветеринарного обслуговування дрібних домашніх тварин». – К., 2001. – С. 7–9.

3. Василевич Ф. И. Клинико-эпизоотологическая характеристика демодекоза собак / Ф. И. Василевич, А. А. Лисицина // Сб. научн. тр. Харьковского ветеринарного института. – Харьков, 1992. – С. 47–49.

4. Галат В. Ф. Епізоотологія та клінічні прояви демодекозної інвазії у собак / В. Ф. Галат, А. Титаренко // Ветеринарна медицина України. – 2004. – № 12. – С. 36–37.